

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 31 din 18.01.2023

Dosar nr.: 1045/2021

Petiția nr.: 9877/31.12.2022

Petentă:

Reclamați:

Obiect: petenta este minoră si reclamă posibile abuzuri din partea mamei adoptive și a bunicii materne, cu privire la afirmații discriminatorii referitoare la etnia romă a acesteia și la handicap

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese (filele 6-8 din dosar), în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimerii punctelor de vedere în scris,

5. Prin adresele înregistrate la CNCD cu nr.942//08.02.2022, (filele 9-13 din dosar), nr.923/07.02.2022(filele 14-15 din dosar), nr.1410/23.02.2022(filele 16-17 din dosar), petenta trimite note scrise.

6. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 1215/16.02.2022, (filele 18-83 din dosar), reclamata transmite punct de vedere și inscriuri doveditoare.

7. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 1509/28.02.2022, (fila 84 din dosar), CNCD transmite petentei , punctul de vedere comunicat de către părțile reclamate, în vederea formulării concluziilor scrise.

8. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 1831/11.03.2022, (filele 85-93 din dosar), petenta transmite concluzii scrise.

9. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 1854/14.03.2022, (filele 94 din dosar), petenta transmite o înregistrare audio.

10. Procedură legal îndeplinită.

II. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

11. Prin petiția înregistrată sub nr. 9877/31.12.2021, petenta susține că, în perioada 04 septembrie - 19 noiembrie 2021 (în continuarea unui lung șir de abuzuri rasiale/discriminatorii) a fost discriminată pe criteriul etnic de către (mama sa adoptivă) și (bunica).

12. Petenta susține că, pe parcursul lunilor septembrie și octombrie 2021, a fost supusă la abuzuri rasiale/etnice repetate de către, cu insulte repetate, dintre care citează: "**se vede rasa**", "**ești făcută de țigani pe stradă**", "**părinții tăi au fost țigani**", "**dacă nu erai adoptată te*ai fi comportatla șatră**" etc. Pe data de 04 septembrie 2021 petenta susține că a reușit să o înregistrez cu telefonul.

13. Petenta precizează că, pe parcursul lunilor noiembrie și decembrie, bunica a abuzat-o prin discriminare la adresa persoanelor cu handicap afirmând că: "*A ia care te-a făcut a avut un handicap, care s-a transmis la tine*".

14. Petenta susține de asemenea că reclamatele au încercat în mod repetat pe parcursul lunilor septembrie și octombrie să o determine să părăsească fără forme legale domiciliul legal, recurgând inclusiv la gesturi extreme, ca: blocarea accesului acesteia în imobil prin încuierea porții și ușii, cu blocarea cartelei SIM la operatorul de telefonie mobilă, apel la 112 prin care o dădea dispărută deși aceasta se afla fix în fața imobilului; în alte zile i se spunea să plece la prietenul ei și îi promitea "pe cuvânt de onoare" că nu o dă dispărută.

15. Petenta mai susține că, înainte de data de 19 septembrie, mama sa a formulat către DGASPC sector 2 o solicitare pentru ca aceasta să fie încredințată serviciilor sociale, și atașează ca dovadă înștiințarea primită de către aceasta de la DGASPC sector 2 în data de 19 noiembrie 2021 în care se precizează că, în urma anchetei sociale efectuată la domiciliul acesteia, s-a evidențiat expunerea petentei la situații de abuz, deși ancheta socială a avut loc la „solicitarea mamei de a întreprinde demersuri în scopul instituirii unei măsuri de protecție specială, în cadrul instituției noastre.”

16. Prin notele scrise, transmise CNCD, petenta prezintă o serie de fapte, posibile agresiuni domestice între aceasta, mama și bunica sa, fapte sesizate atât la organele de poliție competente cât și la DGASPC sector 2, anchete care sunt în curs de soluționare

Susținerile părții reclamate

17. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 1215/16.02.2022 (filele 18-83 din dosar), reclamata transmite punct de veder, susținând că petenta s-a bucurat în cadrul familiei de toate condițiile de viață necesare creșterii și dezvoltării fizice, psihice și intelectuale normale încă de la momentul la care reclamata a hotărât să o adopte, încercând să îi ofere, pe lângă afecțiune și bunătate, sprijin în toate domeniile vieții, cum a știut mai bine.

18. Reclamata susține că lucrurile s-au agravat din momentul în care petenta a început o relație cu, în vârstă de 16 ani, care o îndeamnă constant pe aceasta la agresiune verbală împotriva reclamatelor, la o atitudine ostilă ce le duce în imposibilitatea de a remedia situația dintre acestea precum și la o serie de tertipuri în vederea planificării și obținerii unor probe împotriva reclamatelor, pentru a putea fi utilizate în fața autorităților civile și penale. Cu titlu de exemplu, reclamatele depun atașat o serie de conversații purtate de către petentă cu, atrăgând atenția asupra următoarelor:

o -.. O înregistrezi cand zice că nu te lasă și mergem la poliție pentru sechestrare "

o -.. Oricum ai grijă să ștergi mesajele in fiecare zi"

o - .. Îți trebuie acte care să dovedească faptul te-a dat ea afară sau că te bate. "

Petenta - ..Având în vedere că nu mă dă afară (...)"

- ..Acte gen a venit politia și te-a găsit bătută, a făcut proces verbal etc. "

Petenta - .., de bătaie nici nu se pune problema. Înțelegi?

o - ,, De exemplu pleci azi. când te in tor ei nu te primește. Chemi poliția. Dai declarație că a refuzat să te primească. li iau polițiștii declarație ei etc.

Petenta - „Și dacă mă primește după ce a venit poliția? "

- ,, Insiști să faci process verbal (...) și să-ți dea copie. " _ - „112 Ez Arăți și înregistrarea. Oricum vorbim și mâine cu tata sau chiar în seara asta etc. Tot pachetul"

o - „ TATA A SPUS CĂ E POSIBIL SĂ TE SUPRAVEGHEZE”

o - „A spus că nu. Că nu ai de ce. Plus că vrea doar să te supravegheze cu el. "

ta - „Sună-l pe tatăl tău. Spune-1 dacă îmi pot băga SIM ul înapoi. Că mi-a dat drumul la el. "

- „Spune-i aia cu ursarul"

- „Că dacă ea face orice kkt imaginabil să ne despartă, te combini cu un ursar de 18 ani și 11 luni. să ii fie frică să iasă din casă cu Ambasada SUA cu tot. Spune-i exact asta. Cu unul de-ala din clanuri interlope violente. Fix așa spune-i. "

- „și că in 2 ani cât nu te poate da afară din casă i-o umpli de puradei"

o - „Nu că dau cu ea de pereți. Mi s-a umflat o venă la tâmplă. "

- „Aa. că nu ieri. Că altă dală.

- **BAAAAA ”**

- „ O TAI"

- „F-N ARIPA "

- „O TORTUREZ"

o - „mi vine să o omor "

- „SĂ O IAU ÎN SABIE EFECTIV. MĂ C** PE EA CU STROPU"

- „Acum mă înțelegi? "

19. Reclamata susține că fiica sa, până la acest moment, a mințit inclusiv psihologul cu care face consiliere, a formulat plângeri mincinoase, inducând autoritățile în eroare, a preconstituit probe false împotriva acesteia ca părinte, toate pentru a demonstra că este supusă la rele tratamente (lucru complet neadevărat), acesta fiind singurul mijloc prin care petenta a considerat că ar putea să se căsătorească, minoră fiind, cu care are o relație. Toate acestea s-au întâmplat sub îndrumarea și cu sprijinul părinților acestui tânăr care o manipulează constant și îi dirijează acțiunile împotriva subsemnatelor.

20. Reclamata susține că, printre demersurile efectuate de către aceasta în vederea remedierii situației conflictuale, se numără solicitarea de sprijin adresată **Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 din cadrul Consiliului Local Sector 2** ca urmare a unor „probleme de comportament ale minorei, manifestate prin începerea vieții sexuale, limbaj neadecvat la adresa mamei și plecări zilnice de la domiciliu”.

21. Reclamata precizează că, urmare a Adresei nr. 181874 ce a fost înregistrată la data de 22 noiembrie 2021 la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2, a primit Adresa nr. 203141 din data de 23 decembrie 2021 potrivit căreia: ***Intre loana și dumneavoastră există o situație conflictuală, iar comunicarea se realizează cu dificultate***, minora fiind influențată de prietenul ei și părinții acestuia, și uneori este agresivă verbal, ajungându-se la data de 10.11.2021 la agresiune fizică, fapt pentru care a fost sesizată Secția 6 Poliție.

22. Reclamata mai susține că, prin intermediul petiției depuse la CNCD, se impută faptul că, în repetate rânduri, atât mama cât și bunica petentei i-au adresat insulte în legură cu etnia acesteia. De asemenea, este semnalat un caz izolat, în care– bunica petentei, ar fi tăcut afirmații care în opinia petentei reprezintă o discriminare pe bază de handicap., fapt pe care bunica nu îl confirmă. De altfel, reclamata precizează că ***limbajul indicat de petentă a fost utilizat în cadru familial***, atât mama cât și bunica petentei ***nu au dorit plasarea petentei într-o situație nefavorabilă pe criteriu etnic, ci efectiv acesta este adevărul - faptul că părinții biologici ai petentei aparțin etniei rome*** - lucru care nu a reprezentat un impediment/criteriu nici atunci când aceasta a hotărât să o adopt pe petentă, nici de-a lungul copilăriei sale și care nu va reprezenta o piedică în ameliorarea relațiilor de familie, dacă vor reuși să trecem peste adevăratele motive ce stau la baza conflictelor noastre.

23. Concluzionând, reclamata susține că acele cuvinte adresate către petentă au fost alese și utilizate în cadrul unor discuții în contradictoriu între mama și fiică, respectiv între bunică și nepoată, fără a urmări vreun scop ori producerea unui efect. Din niciuna dintre expresii nu reiese că, pe baza criteriului etnic, ori a existenței unui handicap, petenta ar fi fost supusă ori ar fi urmat să fie supusă unui tratament diferențiat față de cel pe care l-ar fi primit dacă acest aspect ar fi ignorat.

VI. Motivele de fapt și de drept

24. Sub aspectul fondului petiției, dedus soluționării, Colegiul reține că petenta invocă vătămarea dreptului la demnitate pe criteriul etnic. În esență, se impută caracterul discriminatoriu al unor discuții între membrii familiei (mama, bunica, fiica) într-un cadru privat, în casa acestora, astfel petenta arată că reclamatele îi adresează următoarele expresii: ***"se vede rasa", "ești făcută de țigani pe stradă", "părinții tăi au fost țigani", "dacă nu erai adoptată te*ai fi comportat ca la șatră"***

25. Colegiul se raportează la art. art. 2 din O.G. nr. 137/2000, respectiv la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat

anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

De asemenea, potrivit art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 :*“constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”*.

Totodată, potrivit art. 15 din același act normativ : *“constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament **manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umiltoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie,*

categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

În raport cu obiectul plângerii se pune întrebarea legitimă, în ce măsură C.N.C.D. poate cenzura și declanșa o procedură ce implică răspunderea contravențională într-un cadru familial. Această întrebare se justifică cu atât mai mult cu cât, în raport cu fondul plângerii, Colegiul este practic chemat să analizeze temeiurile de fapt și de drept ale unor discuții contradictorii între membrii familiei.

27. Analizând afirmațiile imputate, Colegiul Director este de opinie că sintagmele ori exprimările utilizate nu sunt de natură a intra sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 sau art. 2 alin. 3, respectiv 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000.

Colegiul director constată că sintagma de **„cadru privat”** are relevanță în speță, având în vedere faptul că afirmațiile nu au fost făcute în public.

28. Prin urmare, afirmațiile considerate discriminatorii au fost utilizate de reclamate **într-un cadru strict privat, intim**, care nu se confundă cu noțiunea generală de „viață privată” a unei persoane, iar afirmațiile nu pot fi asimilate unui comportament discriminatoriu în sensul prevederilor legii.

29. Concluzia pe care o emite Colegiul director este că, în prezenta speță afirmațiile părții reclamate au fost făcute în contextul unor discutii contradictorii private între membrii aceleiași familii, fără a avea ca scop atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante.

30. De asemenea, sub aspectul incidenței prevederilor art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare,

tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. **Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).**

31. Raportat la petiție și documentele anexate, Colegiul director reține că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, din lipsă legătură de cauzalitate între criteriul invocate(etnie) și faptă.

32. Având în vedere faptul că petenta invocă o discriminare pe criteriul etnic, în discuțiile în contradictoriu avute cu membrii familiei într-un cadru privat, fără a se urmări vreun scop ori producerea unui efect, din niciuna dintre expresii nu reiese că, pe baza criteriului etnic, petenta ar fi supusă ori ar urma să fie supusă unui tratament diferențiat față de cel pe care l-ar fi primit dacă acest aspect ar fi ignorat.

33. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director nu poate reține din ansamblul situației de fapt și a înscrisurilor aflate la dosar o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petentă (etnia) și fapta sesizată, care să poată conduce la constatarea unei fapte ce intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

34. Colegiul director constată totodată din cuprinsul informațiilor conținute în documentele aflate la dosar că petiția prezintă și unele fapte ce pot avea natură penală, în consecință, cu privire la posibile fapte de natură penală având în vedere că **O.G. nr. 137/2000** se referă la fapte de natură contravențională, CNCD, ca autoritate aflată sub control parlamentar, respectând principiul separației puterilor în stat, nu poate efectua cercetări penale.

35. În fapt, nu sunt îndeplinite elementele constitutive ale faptei de discriminare, lipsește legătura de cauzalitate între criteriu și faptă.

36. În consecință, faptele sesizate de petentă nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**; (lipsă legătură de cauzalitate între criteriu și faptă).
2. Neincidentă OG 137/2000 privind eventualele fapte de natura penală.
3. O copie a prezentei hotărâri se comunică părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Data redactării: 10.02.2023
Redactată și motivată: A.C.F./C.V.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.